

Doctrina quam societate Jesu patres docere & defendere solent circa
 concordiam libertatis cum gra & provida divina hujus positionibus praevidere
 continentur quas in non multis nec longioribus verbis ostendemus sed hujus tamen
 quas ad veritatis vim perspicuendam necessarias esse iudicabimus

1^a p^o. Deus concurrens efficienter cum voluntate libera hominis ad omnes
 actus positivos eius et si sint alii peccaminosi. hanc partem dependens omnis causa
 est a causa 1^a & ineffendo & inoperando et omnis entis participatione
 a 1° ente quod est ens per ess^{am}.

2^a p^o. Propositio ad actum peccati nullo modo promouet Deus voluntatem creatam
 tantum abest ut istam efficaciter promoueat aut praedeterminet. propter quod
 aliter Deus vere esset causa peccati hominis seu esset causa hominis peccare.
 Ut vis patet. factus est explicet summo actum qui ex sua natura sua sit peccatum nec potest
 a ligna ratione honesta in homine scienti & prudenti. v.g. actum odij dei de quo etiam suppono
 ut certum non esse in homine potestate separare malitiam eius ab entitate actus &
 implicare contradicere utique scilicet actum odij dei scienti & prudenti
 quod illi actum non adiungat malitiam aut quod non sit peccatum. nec solum per accidens.
 sed oio perse sequi privationem scilicet malitiam ad hoc quod hominem scientem & prudentem
 elicere actum odij dei non minus ac perse sequi expulsio fugiditatis ad actionem
 caloris quamvis non perse sit. hujus propositis satis liquet vis predictae patet.
 Si enim Deus promouet hominem scientem & prudentem ad actum odij dei vere Deus est
 causa ut homo habeat actum odij dei quod vere est causa ut sciat homo actum
 peccati & ut peccet. patet quod eo ipso quod homo habeat actum odij dei peccat imo
 nihil est aliud peccare odio dei quam elicere actum odij dei nec sunt per ullam
 potentiam haec duo separabilia. 2° Deus qui est homini causa ut habeat actum
 odij dei est causa ut peccet. Dicitur forte Deum non esse causam peccati quod non est
 causa privationis seu malitiae formalis in qua consistit tale peccatum odij dei.
 sed id non enervat arg^m satis enim dicitur Deus causa peccati si sit per se
 causa illius actus qui secum habet recessus annexam scilicet privationem seu malitiam eo
 enim ipso est causa privationis quae sequitur tale actum eius inquam causa privat^{is}.
 non in se ipso sed in ipsa causa in qua prouidet & non in causa 1^a cui peccatum
 exemplum est in naturalibus agens enim naturale quod est causa alicuius effectus
 positivi eius vere est causa privationis quae ad illum consequitur. v.g. quod est causa caloris et
 eius & consequenter causa privationis fugiditatis & in moralibus qui induci aliquem

107
ad ad hunc qui sit pecc^m et si no^o uiuendat priu^m. In malitia formaliter s^o solum
i^oem aliqua aut bonitatem positua^m ad huc est illi ca^usa ut peccet ut s^o in eo qui solo
delectat^{ur} aut et^{iam} habende^m prole^m intuitu inouat femina ad carnalem accessum
quoniam ipi homini peccant^{ur} solum imputat^{ur} pecc^m q^uo^{ia} uiuendi posituum
bonum & per se eliciu^m ad huc posituum uiconseq^uent^{ur} necess^o priuatio etenim ipse
peccans nec per se efficit nec intendit priuatio nem q^uo^{ia} nemo intendens ad malu^m
operatur. item neq^{ue} erit satis dicere q^uo^{ia} Deus ad ad hunc peccati concurrat
in ca^usa naturalis no^o ut causa moralis. Ideo non peccat. 3° hoc enim est q^uo^{ia}
vere concurrat Deus ut a moralis in illa promotio si talis promotio admittat
non quod Deus consilio aut exhortati^one moueat hominem (quod certe minus
efficit) s^{ed} quod sciens Deus est prudens & est deliberato consilio & speciali
& determinata & libera intenti^o talis ad huc eligi libere efficaci uirtute
promouere hominem ad illu^m ubi enim cum plenitudi^{ne} sue & libertatis &
est electione inuenit^{ur} determinata intentio alicui^{us} effectus & est vi illi appli
cat^{ur} uirtus physica ibi neq^{ue} inuenit^{ur} est causa moralis. preterea et^{iam} no^o
est satis dicere illu^m ad huc imputari homini ad pecc^m non deo q^uo^{ia} homo
tenebat^{ur} vitare tale malu^m Deus uero no^o tenebatur. 4° hanc enim solu^m
est eam ut plurimum p^{ro}bare Deum in illa promotione non peccare quamuis
nec in p^{ro}bat^{ur} no^o t^{er} p^{ro}bat^{ur} Deum no^o esse homini causam ut homo peccet. sunt
enim diuersae questiones. 1° Deus sit ca^usa homini ut peccet, 2° Deus peccet.
eadem. 3° p^{ro}bat^{ur} in sup^{er} p^{ro}bat^{ur} ex eo q^uo^{ia} si Deus promoueret hominem presertim efficaciter
ad ad hunc qui est pecc^m non p^{ro}bat^{ur} equitas & iustia ut illi peccatum imputaret
nec ad culpam nec ad penam cum no^o fruatur in h^{is} potestate tale peccatum
vitare nec enim facere potuit homo in ea sententia quam impugnam^{us} ut non p^{ro}
moueret efficaciter a deo ad tale malu^m promotus autem non potuit non
efficere tale malu^m q^uo^{ia} no^o potest frustrare diuinam promotionem efficaciter
item efficiens tale malu^m facere non potuit ut no^o sequeretur priuatio seu
malitia factis que illi continetur pecc^m & nulla p^{ro}hibiti^one impedire potuit
homo tale pecc^m atq^{ue} adeo nulla iustitia puniet^{ur} propter illud. & s^ont.
q^uo^{ia} frustra prohiberet homini pecc^m si no^o s^ont homine^m peccare nisi a deo
promotum ad ad hunc peccati nec potest homo impedire promotionem diuinam
que ponitur natura p^{ri}or omni determinatione ipsi^{us} hominis. nec
in super posita causa p^{re}determinante potest impedire quia ad h^{oc} ille fiat
& sit peccatum. tandem fortig^o p^{ro}bat^{ur} est dem^ostrat^{ur} sumis est
Iud. sess. 6. can. 6. si quis dixerit non esse in potestate h^{is} vias suas
malas facere s^{ed} mala opera ita ut bona Deum operari non permiffiue
solum

solum sed et proprie operis adeo ut sit eius proprium opus non minus proditio
 Jude quam vocatio Pauli anathema sit. Vbi quadruplex habetur definitio pro
 nostra & contra opposita sententiam. 1^a dum definit esse in portare hinc vias suas
 malas facere constat enim in opposita sententia non saluari quomodo sit in portare
 hominis portare inq. non qualicumq. sed quod ad utrumlibet de hac enim loq. Concil.
 ut apud oes catholicos constat nec enim e in portare hinc quod promoueat. 2^a
 non promoueat ad 1^m actum peccati (loquimur de i. peccato ut intercludamus
 inuente con fugit ad alios aliquos antecedentes qd homo mereri potest ut
 promoueat) promotio efficaciter non est in portare hinc qd non sequat ut
 diximus peccat. 3^a dum definit deum non operari proprie & se opera mala quomo:
 do enim non operari proprie & se si ex speciali intenti promouet & prede:
 terminat efficaciter voluntatem ad illa. 4^a dum definit permittit solum
 Deum operari opera mala quomodo enim dicunt esse solum permissionem
 si positioe & ex speciali inuente promouet ad talia opera. nam & aliqui
 fationi opposite sententia vehementer conuendunt testimonia script. que sonant Deum
 inducere ad peccata obsecare i. inducere & intelligenda esse non permi:
 sione solum sed et proprie & positioe. Et tandem dum anathematizat eum
 qui dicit non esse minus proprium opus proditio Jude quam vocatio Pauli. certe
 enim si Deus suo solo beneplacito promouet ad tale malum seu opus malum
 proprie illud est opus dei sicut vocatio Pauli. nec effugiet vim huius anathema:
 tis qui dixerit concilium loqui de peccato formaliter non de ipso adu positioe
 qui est peccat. in primis enim concilium consulto vbi fuisse videt in his verbis
 opera mala & non verbo peccatum ut constaret loqui de ipsis actibus seu
 operibus que mala sunt. preter id ostendit na heretici contra quos concilium
 definit nunquam dixerunt Deum peccare aut esse authorem malorum aut
 esse causam ut nos peccemus ut copiose & aperte ostendit Bellarm. Lib. 2. de
 amissioe græ & statu peccati. c. 2. tom. 3. sed im intendunt Deum p. promotione
 esse causam ipsius actionis que est peccat in hinc qd id ipsum est qd concilium condemnat
 optima enim regula intelligendi mente concilioy sumitur ex intellig. hereticoy
 a quos definiunt.

3^a propositio. ex natura rei ut voluntas creata possit elicere aliquem actum moralem
 bonum non indiget predestinatione aut promotione aliqua physica. hec p.
 euid. videt sequi ex preced. qd qd est necess. voluntati ex natura rei ad operandum
 necesse debet inueniri in qualibet eius operatione sed in operatione que est peccatu
 no reperit illa predestinatione qd non est illi necess. ex natura rei. Conf. qd illa
 actio mala in quantum ens est in creatum & participatum & dependens ab ente
 per se ipam item voluntas in eius p. dult. operari ut causa 2. dependens a causa 1.

562
Sed haec ora saluantur in gub^l. operationis male sine praedeterminat^o phisica aut
promotione q^o saluari in poterunt in gub^lo perat^o bonis atq^{ue} adio non est na:
lega voluntati e^o na sua talis praedeterminatio e^o in operibus bonis q^o enim
actio si moraliter bona noⁿ excedit vires & facultates voluntatis que natura
sua est ordinata ad bonum. pra^o p^o eadem prop^o q^o alias voluntas noⁿ
esset p^oa libera esset enim natura sua impotens determinare seipsam &
conseq^o solum indifferens respectu e^o tunc pra^o determinantis quod substat
ad Libertatem in d^ota enim calami ad diversos motus & Literas non est indiff^o
Libertatis q^o noⁿ e^o ut p^oa determinandi a se ipso sed solum in ordine ad
extinguendum determinans nempe ad scribam vnde licet admiteret posse deum
praedeterminare efficaciter voluntate sine pra^o iudicio Libertatis de quo statim
dicemus in nullo modo stare posse cum Libertate voluntatis q^o e^o na sua indigna
tali praedeterminat^o. eadem e^o p^opositio constat ex probationibus p^o.

Haec propositio Deus de facto noⁿ praedeterminat efficaciter praedetermi
natione phisica voluntate creata ad actus bonos moraliter p^obi s^o q^o haec pra:
determinatio pugnat cum Libertate que eff^o importat ut positus oib^{us} re:
quisitis ad agendum adhuc sit integrum voluntati & in eis potestate ut
possit agere & noⁿ agere & ut se determinet ad agendum a se ipso. Conf. q^o
ponere aut tollere illam praedeterminationem non est in mea potestate s^o ad:
uersam sentiam cum illa praedeterminatio ad I^o meu actum (de eo enim loquor
ut cesset recursus ad actus priores) praedat na sua oem mea^o determinatione^o
uem posita illa praedeterminatione noⁿ e^o in mea potestate noⁿ operari talem
actum repugnat enim agere h^o duo s^o praedeterminari efficaciter ad ope:
rationem & noⁿ operari q^o absolute noⁿ relinq^o meae potestati operari I^o non
operari talem actum. Sed An^o auctores adue^o sent^o cupit i^o illud in:
telligi de requisitis per modum p^o non per modum actionis seu influxus, nemo
enim dicit Libertatem includere p^oam ut possit e^o sup^o actione non
agere at praedeterminatione illa dicitur habere roem in fluxu seu act^o
non roem p^o. Sed i^o q^o Libertas consistit in eo ut positus oib^{us} re:
quisitis quorum positio non dependet ex omnia Libertate possit adhuc
operari & non operari id enim req^o ut saluetur indiff^o Libertatis que
non est passiva respectu alicuius extrinseci determinantis sed activa
respectu sui ipsius ut s^o ipsa (quod e^o maxime aduerand^o) a se possit
se flectere ad utrum liber, porro e^o si praedeterminatio illa sit per modum
influxus I^o actionis t^o prout e^o a deo p^o quam ame non est in mea
potestate

potestate nec dependet à mea Libertate ut sentia aduersa facer q̄ si illa posita
 nō est in mea potestate operari. I. non operari certe non celing voluntati inegra
 ei⁹ indiffa ut se determinet atq̄ adeo violat ei⁹ Libertas mea enim alio ut
 est à me nō tolli mea Libertatem et̄o ex ei⁹ sup̄. non possim non operari q̄
 necessario operer q̄ alio illa ut à me est in mea potestate & ex me indiffa
 me determino ad illam. Vn. necessitas operandi ex sup̄. ad hōis propriū uult
 à me est necessitas conseq̄ (sū Angelus Log.) meam s̄ determinatiōem
 atq̄ adeo nō violat mea Libertatem atq̄ necessitas que prouenit ex illa ad
 I. influxu ut est à deo promouente efficaciter & anteced. sūm & predece
 minante mea in diffam e anteced. sūm s̄tra s̄m ei⁹ dem Angel. I. s̄ meam
 determinatiōem quod et̄ aduersaria sentia factu atq̄ adeo tolli Libertatem
 ut enim idem Angel. docet anteced. necessitas Libertate tolli non necessitas
 conseq̄. 2. solū. Et q̄ d̄ de ioc Libertatis esse ut positū oib⁹ ex tū
 seis requisitis possit nō agere & intelligendum esse in sensu diuiso nō
 in sensu composito d̄t enim uoluntate Libera et̄ posita illa predece
 minatione nō posse operari in sensu diuiso nō in sensu composito hoc
 et non posse coniungere hęc duo s̄t promoueri à deo & nō operari quamuis
 possit non operari s̄t si nō promoueat eo modo quo potest in sensu diuiso
 nō operari qui operat et̄ dum operatur quod sufficit ad saluandam Libertate
 quamuis in sensu composito dum operatur nō possit non operari uel non
 possit coniungere hęc duo s̄t & s̄t. s̄d. I. q̄ ad actualē exercitiū Libertatis
 nihil potest p̄a in sensu diuiso s̄t impedita I. alijata per illam effica
 cem predece minationē que non est posita in mea potestate nec enim est in
 mea potestate non predece minari nec predece minatione posita est in
 mea potestate non operari q̄ tūc & tūc simplr non est in mea potestate
 non operari utrim si Iudex independ. à mea uoluntate uinculis cōstitū
 me detinet in carcere certe nō Libere maneo in carcere q̄. I. in sensu
 diuiso si s̄t effem uinculis solut⁹ possim nō manere s̄d abire t̄ q̄ id
 non est in mea potestate ex sup̄. uinculor⁹ que non sunt in mea potestate
 ideo simplr non est in mea potestate nec in mea Libertate. I. specialiter
 s̄ eos qui ponunt eam predece minatiōem necessam ex natei q̄ p̄a ad non
 operandū in sensu diuiso non est nisi p̄a ad non operandū dum non
 promouet efficaciter que nihil refert ad Libertate est enim nō tam potentia
 ad operandū quam imp̄a ad operandū ex defectu alicui⁹ pre requisiti.
 3. solū. Et quod adhuc in sensu composito potest non operari q̄ et̄ dum

promouet à deo hinc in se ipsam ad non operandum componendo seu coniungendo
illa omnia requisita non cum actuali non operati sed cum potestate. sed hoc solum.
Insuper videtur nam vere predicta de libertate ita intelligi. ut si de re
Libertatis componere seu coniungere indifferenter ipsum operari. id est non
operari cum omnibus requisitis praeuis ita ut notae Libertatis sui positae omnibus
requisitis adhuc indifferenter Libertatem nostra operari. id est non operari
nam in ipsa Libertate est in ordine ad actum. addo autem huius solus. id est
Loqui de potestate sui suam ontitatem physica seu de potestate expedita proxime dispo-
sita & in promptu existenti ad operandum. si modo loquantur omnes imperitiae
Et ad Libertatem quod maneat ipsa ontitas physica potestate Libere nament in
eo qui videt Deum manet integra voluntas qua posset peccare & in ne-
cessitate non peccat & vinculis constitutus sit adhuc facultate ambulandi &
in recessu & non libere quiescit etenim haec sola potestate non sufficit ad exer-
citiu Libertatis quod si loquantur de potestate expedita & proxime disposita
seu in promptu existenti certum videtur quod voluntas praedeterminata ad
operandum non est expedita & in promptu ad non operandum cum sit efficaciter de-
terminata ad operandum nec maneat in ea potestate aut ad impediendam talem
operationem praedeterminata aut ad praedeterminatam iam positam
frustrandam. item pro eadem apparet quod dato non pugnat cum
Libertate pugnat in eius suauitate diuina prouidit. ut non relinquat volun-
tatem quae de se est indifferens in sua indiffra ut ipsa se determinet iuxta
proprium modum suum. Adde quod voluntas se potest determinare
ad actus ad quos non praedeterminat à deo ut constat ex 3. prope. v. q.
affirmare potest voluntate non se determinare ad aliquos eius modi actus
nisi id gratis & diuinatorie constringat.

Haec propositio. nihilominus aduersus actus positivos tam bonos quam malos concurrat
Deus ut causa 1. q. prius quam voluntas creaturae ca. 2. sed quae
in quo consistit ista prioritas si Deus non promouet & praedeterminat ipsam
voluntatem? N. in primis de re huius prioritatis non esse quod Deus prius
influat in causam 2. & mediante illa in effectum quod omittit alijs proba-
tionibus in actibus transiuntibus 2. q. in calefacte manifeste constat nam Deus ut
ca. 1. influat immediate in ipsum effectum sicut in calorem ligni comest in fluxu
quo postea illum conseruat. Et ut sic concurrat ut ca. 1. atque prius quam
igitur quae ca. 2. q. in influxu immediato in effectum praecipuo in influxu in ca. 2. in-
uenit prioritas quae est de re causa 1. dico igitur hanc prioritatem consistere 1.
in prioritate principalitatis quod Deus est causa principalior & magis necess.
qua

quam ipsa voluntas 2° in prioritate independ^o. quare ca 2° oio ad producendum
suum effum dependet a 1° e 2° v ca 1° non pendet a 2° sed potest sine illa producere
talem effum. 3° prioritate vltimij qd ca 1° e vltior p tandem de principali qd causa 1°
attingit effum causa 2° sm 1° e iuriam remanentem quae libet enim ca habet
sui tunc fratrem & quide ca 1° ut sit quae e vltior ca respici 1° & vniuersali pima
roem entis, ca aut 2° quae e ca particularis respici effum sm roem particularem.

Supp. ad actus supernates preter concursu voluntarij & concursu cause 1° requirit
vltimij aux^m supernatis grae preuenientis qd qd illa sit & aux^m pu concursu gratiae
ad iuuantij. Hec 1° ex eo constat qd voluntas ex quolibet alia ca natis & quilibet
natis concursu de se improporionaria sunt ad actus supernates qd opus e quod eleuet
voluntas & aliqua grae preuenientis quae si qd potest haturum pum talij abis & insupe
aliquo supernati influxu seu concursu qui pertinet ad gram adiuuantem quo ipse influxus
voluntarij eleuet & fiat supernatis.

Supp. preter gram preuenientem sufficientem no indiget ex nari voluntas ad actus
sup nates aliqua alia speciali grae preuenientis a qua efficaciter predestinet. p b qz eadem
est p portio voluntarij eleuata p gram preuenientem sufficientem ad actus supernates quae est iudij
voluntarij sm sua natis considerans in ordine ad actus nates qd sicut ad actus nates non indiget
aliqua predestinatio p hificata &c. Conf. qd 1° indiget p propria nati causa 2° d ppter
est eadem de pend^o a ca 1° ppter excellentia actus supernatis, no 1° qd de re causa 2° ut
ostendit no e qd ca 2° predestinet a ca 1° no 2° qd qua p portione actus supernatis
excedit natem ea voluntas eleuata p supernatem gram preuenientem excedit ipsam volunta-
tem sm sua natis ruda qd possit supernati grae preuenientis no reg^o alia predestinatio
ppter excellentia actus supernatis ppter si ad actus supernatem e ex nari nece qd illa pre-
destinatio efficax qd quid si istam no sit gram sufficientem nulla enim alia gra
sufficiet quando nece qd illa predestinatio, illud enim d suffis vltimo ruti
aliud reg^o. itaqz conspiciendum est Lutheranoz & Caluistae peroni qui negant
distinctione grae in sufficientem & efficacem puarve nullam gram esse sufficientem preter
ipsam gram efficacem. pter qd si potest nece qd ex nari hae predestinatio, vltimij
libertate ut s. disputatu est nec potest imputari ad culpam 1° ad penam omnis
talij actus atqz adu nece qd alicuius vtilitatis exhortati qd partim in scrib. ex utamur
ad tale factus imo nec illorqz precepta si enim dag predestinat efficaciter volun-
tate ad tale factum qd si non preceperit & exhortati 1° preceptum infalibiliter voluntas
operabitur si vero non predestinet quantumcuqz precepta & exhortationes
auecant nec operabitur nec possibile e operari superfluum qd illa oia.

Supp. de facto saltem vtr & regulariter dag no predestinat efficaciter vo-
luntatem predestinatio p hifica ad actus sup nates. hanc p^o ut minimum pbat
concluu Iud. sep. 6. c. 5. vlt. au. declarat preterea ipis iustiss. exordium in adultis
a dei per xpm legum preuenientem grae sumendum esse. Hoc e ab eis vocatione qua nullis
corp e s. sentibz meritis vocant ut qui p pecc a deo auersi erant p eis excitati atqz adiu-
uantem gram ad conuertendum se ad suam ipsorqz iustificationem eadem gratia

libere assentiendo & cooperando disponantur ut tangente de cor hois per spūs s^{ti} illuminationem ne hō
ipse nihil aliō agat inspiratione. Nam recipiens quippe qui illam abijcere potest. hinc conuulsi ibi
& canone q. eidem sess^o sic ait si quis dixerit liberū hois arbitrium a deo motum & excitatum nihil
cooperari assentiendo deo excitanti atq; vocanti quo ad obtinendum iustificat^{is} grām exiōnari ac
p̄p̄e p̄p̄e nec posse differre si uellet s̄d uelut inanima quōdā nihil aliō agere mereq; passue se
habere anathema s̄i. itaq; docet conuulsi hōi esse necess^{am} ad conuulsi^{em} grām excitantem & ad
iuuantem ut in nō solum aliq̄ agat inspiratione illa recipiens s̄d & ita agat ut possit illam
abijcere ut ait c. 5. seu ut possit differre si uellet ut ait can. 4. in q̄ locū obseruandum est
imprimis conuulsi uolūte explicare oīem grām necess^{am} ad conuulsi^{em} aliāq; diminua s̄i p̄p̄e
eig doctrina de iustificat^{is}. vñ & memini grā excitantis quē p̄ueniens & adiuuantis quē e
cōcomitans ideo q̄ ad libitum p̄ter grām p̄uenientem & adiuuantem assignabit alia
grā p̄determinans efficaciter quē hīc nō sit explicata a conuulsi maxime cū in p̄determinat.
(si admitat) ponenda s̄i potest ut diuina grā & a illa potest in surgat difficultas in
saluanda libertate humana h̄ereticas quē p̄inde in explicata relinquit a conuulsi non est
credibile. obseruandum p̄t̄e ap̄te conuulsi cum docet uolūte posse resistere ex
citanti grā seu posse abijcere illuminatione loqui in sensu composito i. q̄ in. c. 5. loq̄.
ex sup̄e q̄ retigerit deo cor hois ibi ut tangente deo cor hois b̄a & canone q. ibi liberum
arbitrium a deo motū & excitatū b̄a. & efficacit̄ gr. uerba illa differtē & abijcere exp̄p̄ia
signif^{ic}. in uolunt̄ sensum compositū nemo enim differtē dī quāstioni quē nunquam ei
p̄posita ē s̄d eiq; p̄ponit nec dī abijcere id q̄ nō hī s̄d id quod hī. I. q̄ dī offertur dicitur eiq; uerbi
re s̄i se includit sensum compositū in sua signif^{ic}. cuius eōe Paulū aī uocationi de q̄ resistet
quā s̄i dicat nullū q̄ uerum non ēp̄e s̄i uerbum re s̄i se nō includit sensū compositū. hī
q̄ obseruatis vñ conuulsi docere n̄am. d. p̄p̄e. quō conuulsi docet oī grā p̄uenientē uolūte
posse resistere eiq; in sensu composito ita s̄i ut s̄t̄e simul h̄e duo uolūte p̄uenientē grā
& non consentire illi q̄ non p̄uenientē saltem ex lege ordinaria aliqua grā p̄uenientē effi
cacter p̄determinans uolūte cui nō potest resistere uolūte nec illam potest abijcere
eiq; in sensu composito. Conf. ex eodem conc. qui aliq̄ nō maneret uolūte libem etenim
conuulsi ap̄te docet esse de eōe liberā assentiē & illam potest resistere & ibi in cano. d.
Lutheranos & caluinitas ostendere concordia libertatis cum grā ut constat. c. 5. ibi eīdem
grā libere assentiendo & cooperando ut tangente deo b̄a vñ ibi illa particula ita ut
significari in sequentib; explicari modū assentiē & cooperat^{is} libera. Tandem p̄t̄e
q̄ p̄p̄e. & simul mens conuulsi explicat ap̄te q̄ contradicōria eiq; ē ap̄ta sentē
caluini quē damnat a conc. et̄erim calui. 2. insti. c. 8. 9. 10. (quem locū referit Dur.
Taper decan. loban. ar. 7. d. Luther. & Bellarming lib. 2. de grā & lib. arb. c. 11) uolū
tatem inquit mouet grā nō qualiter multis seculis traditum ē & creditū ut nō h̄e postea
s̄i electionis motiōi aut obtemperare aut refragari, s̄d illam efficaciter efficiendo, vñ
potest p̄p̄e s̄i b̄i eōe cū catholicis s̄i uolūte moueri grā, deinde modū huius motiōis
explicari p̄p̄e refellit n̄am. d. p̄p̄e. est illi fidem multoz seculoz concedat dicens
non ut nō h̄e postea s̄i electionis b̄a. nos enim ē d. d. d. d. postea, id est, post quā
grā p̄uenientē cor hois retigerit esse elect^{is}. nec aut obtemperari aut refragari. Nota
ē uerba postea caluini ap̄te loqui in sensu composito vñ tandem subicit sua
sentē. ibi, s̄d illam efficaciter efficiendo, quē vñ oī eadem sentē quam sequit
aut uel oppositē sentē itaq; nobis repugnans caluini & pat̄eris aduersariā consentiōis
afferit p̄uenientem grām ut efficaciter efficere nōtrum consensū ut uolūte

no possit se fugare in sensu composito & hinc apponitur dicitur opponit coram tuam
 de fructu em dicitur gram ita mouere voluntate ut in voluntate possit resistere et in sensu
 composito. & ex his liquet quod quodam modo qui in voluntate elidant boni. & hec est corporis
 figure videtur dicitur in sensu composito posse hanc resistere quod est cum premouet se
 preterminat efficaciter manet in hinc pota ad non operandum. Itaque solutio vana est quod homo
 Sabat potam ad non operandum quam aduersary volent manere in hinc et dum premouet effra-
 cius ad operandum at nung. hinc potam ad resistendum efficaciter promotioni de qua est prope Log
 concluditur quod alio resistendi preterminationi seu efficaci promotioni est alio repugnari viam
 implicans contradictionem involuans & impossibilis non enim potest non operari ut cum quod est
 pro qua signifi. dicit non operari dum preterminat efficaciter ad operandum itaque idem est resistere
 preterminationi quod frustrare seu cassam reddere ipsam preterminationem quod est oio impossibile
 in & impossibile est pota ad alium resistendi efficaci preterminationi non est. Log. dicitur in concluditur
 sed tunc de pota ad resistendum que sufficiens que non preterminat efficaciter sed solum ita
 sufficiens moueat ut in voluntate potest resistere in sensu composito hoc est potest non conuenire
 et dum exerat & mouet pota sufficienter gram.

Nihil tunc in 9. In est quod non conueniat talia auxilio non esse fortuitum aut casuale sed impro-
 uisum non dei sed esse preterminat mouetur & inuenit a deo nam in deo preter eam suam que
 determinate nouit hinc illis effectus debeat futuro quod est ad hunc diuinam voluntatis quo vult co-
 currere ad tales effectus et dicitur sua voluntate & preter eam suam que inuenit possibilitate omni creaturam
 quod sua simpliciter intelligitur conueniendum in deo alio sua (sive reducat ad suam simpliciter intelligi-
 que anumeret tamque certa & distincta sua sive dicat sua media, sive sua conditionalium que
 oia ad quod nominum spectant) que deus pro reo quod intelligat sua voluntate alioque co-creaturam
 decernere cognoscat quod voluntas creata efficaciter potest in hoc ordine eorum et cum his illis auxi-
 liis itaque antequam deus constitueret creare Adamum cognoscat quod Adamus in paradiso positus sub
 originali inuenit hinc illis auxiliis preuenit ab omni tentatione diaboli tentationi su-
 cumbere alio potest resistere, et in alioque ord. positus alio auxiliis sub aliis occa-
 sionibus preuenit et in talia auxilia non essent maiora sed sunt minora sunt illis que de facto
 subit tentatione diabolus alio potest despicere id quod cognoscat sive per se inuenit sive se in finem
 sive per se veniunt conditionalia ipsorum obiectorum quod ad opinionem pertinet. potest hanc
 suam sive media sive conditionalium passim scire. & potest maxime sive agnoscat &
 ea vultu potest ad theologicas difficultates & soluitur quod deus antequam hunc illis
 ordinem eorum eligat & antequam in hoc illo ordine constituat hanc & illa causam suam
 voluntatem libera & ita hinc illis auxiliis preueniat cognoscat quod in hoc ordine &
 cum his auxiliis libere factura esset quod vult cum illis & cum ea preueniat talium effectuum
 eligat hunc ordinem eorum & preuenit voluntate hinc auxiliis & disponit hinc mediis eorum per
 nouit sequendum talem effectum. ut nullus effectus sive bonus sive malus cause libera
 a deo fortuitus & inopinatus sed precognitus & malus quidem diuina prouidentia permittit
 deus enim preciens & potest illum impedire sicut de causis non tunc impedire sed conce-
 dere voluntati create naturam facultate & vultu auxilia quod potest se abstinere a tali
 actu & quidem ordinata ut bene illis operaretur non ut male in tentatione non tunc efficaciter
 impedire illis sed permitti illis quod preueniat ab abusu sua facultate naturali & auxilio
 diuino repugnaturam at effectus boni non solum sunt precogniti a deo sed & prouidentia

ut sim quas Deus concessit facultate voluntati et auxilia ordinata ad tales alius
imo et tales bonitas sunt presciti quas et dicta prescicia concessit Deus homini
ca specialia auxilia quod prescibat hominem bene futurum ad talem actum unde et sic
dicitur gratuita esse et pro dei electione hominis ad talem auxilia quod prescibat Deus ipsum
operaturum et enim illa prescicia sunt eodem modo antecedentem actum seu decretum
voluntatis et creandi hominem antequam nullum potest intelligi et meritum
et hoc est propter ipsum hominem inquam quod Deus elegerit creare datum et in hoc ordine re-
sponsum constituitur et his auxiliis prevenire quod Deus prevenerat ipsum constitutum
potius quam eundem non creare et constituitur in alio ordine re-
sponsum et cum aliis auxiliis
et forte maioribus quod prevenerat repugnaturum in solam libertate divini consilii re-
sponsum et hoc est ab ipso divino consilio insuperabilibus curis elegerit Deus hoc
homines constituitur in eorum potest et his auxiliis prevenire quod prevenerat repug-
naturum ut enim de Esau ait Aug. 9. 2. ad simpli. (et dicit idem potest de omnibus rebus)
quis audeat dicere de fuisse deo motum vocandi quod et Esau ad eam fidem mentem
applicaret voluntate quod coniungeret in qua Jacob suffragaretur. sed quam incompre-
hensibilia sunt hostia eius et in investigabiles vis illis certe nemo novum sensum
dei nemo consiliarius eius fuit. pono 1. supra tali prescicia potius tunc intelligat
Deus voluntate absolute vel talem actum et deinde eligere ea media et auxilia
quod prescicit de facto voluntate creata sabitura talem actum alio potest si scire
an et potius Deus elegerit voluntatem prevenire et his auxiliis et quod prescibat
sabitura talem actum et deinde voluerit ipsum actum an potius unum simpliciter
voluntate et in eodem modo voluerit totum illi ordine tanquam privum tale ob-
iectum in quo voluit aut tanquam causa actum ipsum tanquam effectum et quod sunt que ad op-
eraturum et quod attendit ad extollendam gratiam et quod divina non multum
refert in his questionibus sic scilicet loquor dum tamen semet illa antecedente me-
ritam mediam et conditionalium admittam si non certo Deus prevenerat his auxiliis
Deum cooperaturum que maior gratia aut exaltior quidam inspicitur in eo quod suppo-
sita tali prescicia voluerit Deus potius tunc talem actum et deinde auxilium quod prescibi-
bat futurum causam illius potius quam in eo quod Deus potius voluerit conferre
talem auxilium et quo certo prescibat futurum talem actum et deinde talem
actum et potius quam in eo quod supposita tali prescicia utrumque voluerit simul per
modum unius obiecti totalis. Per iterum in humanis si certo et sine nova consul-
tatione iam prius agnovi potest et stringi situm supposita hac prescicia que
maior prout. et si potius dicam velle sitime stringere et deinde ad situm extin-
guendam eligo potius quod si et potius dicam velle potius ut sitime stringam
Ex dictis sequitur positio et sic fieri potest ut et duobus hominibus habentibus
auxilia que prevenientis quantum ad eorum penitentiam et virtutem quas si hinc
dicitur equalia alter convertatur alter vero in sua infidelitate et peccato permaneat.
patet

Paret qd si duo hoies preueniant equalibz auxilijs quilibet illorū potest
 re fugari & potest obtemperare qd nihil repugnat qd pro sua potestate alter refia-
 get & alter obtemperet atq; adeo qd nihil obstat offerimus fieri non posse ut
 qui conuertit & qui nō conuertit habeant auxilia gr̄e absolute equalia oīo &
 quantum ad oīa. I. qd alio dicit equalibz illi hoies in omni virtute phisica
 auxily preuenientis tñ ut minimū in equalibz sunt in auxilio gr̄e adiuuantis in eo enim
 qui conuertit inuenit influxū phisicū supernāle gr̄e quo fit a deo ipsa supernālis
 conuersio qui quide nō reperit in eo qui nō conuertit hoc tñ nō stat per deum
 qui parat erat eo influxu concurrere si hō libetū qui conuertit vellet applicare
 sed stat per hoīem qui id nō vult. item sunt in equalibz in gr̄a preuenienti con fide-
 rata in eō gr̄e & fauoris qd specialis fauoris ex gr̄e & concedere hōi illud auxilium
 & vocare ea vocati. cur presertim deus illū conuertit ut illi possit resistere nec
 sit in gr̄a alterius antitatis aut maioris virtutis quā alia gr̄a cui de facto alij
 resistit sicut si qd in humanis largiat 100 aureos hōi perditio quem donans
 sua prudētia recognouit statim eos aureos disperdit & largiat totidem 100
 homini pauperi quem tñ donans prudētia sua pronouit certe vtilitū sua libertate
 & ita illi 100 aureis sibi conseruauit ut sua in dō prouideat certe donum
 illud in sua entitate equalē cum tñ procul dubio roem habeat specialioris gr̄e
 & fauoris in hōie cui nō solum dant 100 aurei sed in ysdem de facto subleuat
 eius necessitas hęc aut diffinē qd alij verbis explicare solemus qd differunt
 in auxilio efficaci qd hōi qui conuertit nō uero qui nō conuertit quia auxilium effi-
 cas significet ipsam gr̄am preuenientem ut de facto influat & per hunc influxū
 efficiat ipsam conuersiōem hōis siue significet ipsam gr̄am preuenientem quatenus
 pre nō uerit a deo congrua (ut Aug. spe loq) ad mouendum de facto hoīem ad
 conuersiōem quod ad q^{em} nominis spectat.

Deinde de conuersione capitulo
 Deinde de conuersione capitulo

de mi de auxilijs. entricido
dos Pord del 7 de mayo

